

รธน. มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๘

พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙

กรณีพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติที่มีได้เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี จึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี กรณีไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำต้องวินิจฉัย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติให้การใช้อำนาจรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติให้บุคคลเสมอกันในทางกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมจะกระทำมิได้ มาตรา ๓๓ บัญญัติให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ และมาตรา ๔๘ บัญญัติให้ความคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน หากจะจำกัดขอบเขตแห่งสิทธิ ต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจในการตราขึ้นเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินนั้น

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิด คณะกรรมการฯ ใช้อำนาจโดยวินิจฉัยจากพยานหลักฐานมิได้ใช้อำนาจตามอำเภอใจ และมาตรา ๒๙ ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นการใช้อำนาจตุลาการวินิจฉัยคดีเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย ไม่ได้ทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสียไป จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ บัญญัติให้ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินมีหน้าที่แสดงหลักฐานให้ได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิด มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่บุคคลผู้ที่อยู่ในสถานะอย่างเดียวกัน ผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ไม่อาจอ้างความเสมอกันในกฎหมายกับคณะกรรมการฯ ได้ เพราะมีอำนาจหน้าที่และสถานะทางกฎหมายที่แตกต่างกัน และมาตรา ๒๙ ที่บัญญัติให้ภาระการพิสูจน์ตกอยู่กับฝ่ายที่ถูกริบทรัพย์สินหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน จำเลยหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินทุกคน ย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเหมือนกัน มิได้เป็นการเลือกปฏิบัติ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

กรณีพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ ที่บัญญัติให้ก่อนยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกตรวจสอบหรือผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ให้บุคคลดังกล่าวนำพยานหลักฐานมาแสดงว่าทรัพย์สินที่ถูกตรวจสอบนั้นไม่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิด และมาตรา ๒๙ ที่สันนิษฐานว่าทรัพย์สินของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ศาลจะได้วินิจฉัยและมีคำสั่งให้ริบทรัพย์สินตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดหรือไม่ เป็นการบัญญัติเพื่อให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น ไม่ได้ถือว่าผู้ร้องเป็นผู้กระทำความผิดแล้วและมีได้ปฏิบัติต่อผู้ร้องเสมือนเป็นผู้กระทำความผิด แต่อย่างใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓

ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ บัญญัติหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการตรวจสอบการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของ คณะกรรมการฯ และมาตรา ๒๙ บัญญัติการพิจารณาของศาลในการมีคำสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นบทบัญญัติที่จำกัดขอบเขตแห่งสิทธิในทรัพย์สินเป็นการชั่วคราว จึงไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินแต่อย่างใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘

ย่อโดย นายศราวุธ โปธoram
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นางวรรณรัตน์ เกษมสันต์ ณ อยุธยา
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๔

นางสาวฉิษาภา ภูมินายก
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๒

นายมนตรี กนกวารี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี รักษาการแทน
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ